

Міністерство освіти і науки України
Київський університет імені Бориса Грінченка
Благодійний фонд сприяння розвитку освіти
імені Бориса Грінченка

Дослідження молодих учених у контексті розвитку сучасної науки

Матеріали IV щорічної
Всеукраїнської науково-практичної конференції

27 березня 2014 року
м. Київ

Міністерство освіти і науки України
Київський університет імені Бориса Грінченка
Благодійний фонд сприяння розвитку освіти імені Бориса Грінченка

ДОСЛІДЖЕННЯ МОЛОДИХ УЧЕНИХ У КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ НАУКИ

Матеріали IV щорічної
Всеукраїнської науково-практичної конференції

27 березня 2014 року

м. Київ

Київ – 2014

УДК 378:167(082)
ББК 74.58:72(4Укр)я43
Д70

Рекомендовано до друку Вченою радою
Київського університету імені Бориса Грінченка
(Протокол № 2 від 27.02.2014 р.)

За загальною редакцією *Огнев'юка В.О.*,
доктора філософських наук, професора,
академіка НАПН України

Редакційна колегія:

В.О. Огнев'юк,
Л.Л. Хоружа,
Н.М. Віннікова,
О.В. Дудар

Д70 **Дослідження молодих учених у контексті розвитку сучасної науки** : матер. IV щорічної Всеукр. наук.-практ. конф., 27 берез. 2014 р. / М-во освіти і науки України, Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, Благод. фонд сприян. розв. освіти ім. Б. Грінченка ; за заг. ред. Огнев'юка В.О. ; [редкол.: В.О. Огнев'юк, Л.Л. Хоружа, Н.М. Віннікова, О.В. Дудар]. – К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2014. – 280 с.

ББК 74.58:72(4Укр)я43
УДК 378:167(082)

© Автори публікацій, 2014

© Київський університет імені Бориса Грінченка, 2014

ЗМІСТ

Вступне слово Хоружої Л.Л. 7

РОЗДІЛ І. ІСТОРІЯ ОСВІТИ

Ворначева Л.Ю. Формування особистості М.Е. Річмонд у період професійного становлення дослідниці (1861–1900 рр.) 9

Гаврилюк А.В. Розвиток класичних університетів в умовах об'єднаної Німеччини 20

Заяць Л.І. Економічні механізми розвитку університетської освіти у Нідерландах 25

Леонт'єва І.В. До питання про становлення і розвиток методу природного експерименту у вимірі вітчизняної експериментальної педагогіки 36

Літіченко О.Д. Педагогічна преса як джерельна база історико-педагогічного дослідження 46

Руденко Н.В. Досягнення О. Муравйової (1867–1939) у сфері вокальної педагогіки і їх використання для розвитку музично-педагогічної думки ХХІ ст. 51

Свириденко А.Ю. Нормативна дисципліна «Безпека життєдіяльності» як важлива складова змісту вищої освіти 59

Талпа А.О. Проблема мотивації студентів до навчання у сучасній вітчизняній науковій літературі. 67

<i>Шинкар Т.Ю.</i> Розвиток змісту та форм організації методичної роботи в дитячих садках України у 20–30-ті роки ХХ ст.	73
---	----

РОЗДІЛ II. ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА

<i>Бакун Я.</i> PR-технології в культурно-дозвілєвій сфері.	79
<i>Бодненко Д.М., Глушак О.М.</i> Застосування ІКТ у навчально-виховному процесі	87
<i>Веселовська О.В.</i> Економічна сутність собівартості промислової продукції	93
<i>Діденко Н.М.</i> Форми організації позакласної роботи з української мови з використанням засобів музейної педагогіки	100
<i>Загарій В.П.</i> Департамент фінансової безпеки держави НБУ як засіб консолідації грошово-кредитної політики з процесом забезпечення фінансової безпеки України.	110
<i>Закраєвська О.Ю.</i> Підготовка майбутніх учителів початкових класів.	116
<i>Кучаковська Г.А.</i> Експертні системи як засіб підвищення ефективності профорієнтаційної роботи.	124
<i>Мазур Н.П.</i> Вплив особливостей курсу інформатики профільної школи на процес підготовки майбутніх учителів	131
<i>Олійник А.М.</i> Усна перевірка якості знань учнів: бесіда як метод контролю	140
<i>Петрик Л.В.</i> Засоби медіа-освіти на уроках іноземних мов	146
<i>Процька С.М.</i> Педагогічні умови формування професійних компетентностей у майбутніх філологів засобами комп'ютерно зорієнтованої методичної системи навчання	155

<i>Руднік Ю.В.</i> Інноваційні технології навчання іноземних мов	162
---	-----

<i>Середюк С.В.</i> «Велика реформа 1861 року» та її вплив на подільське селянство.	170
--	-----

<i>Скляр О.О.</i> Особистісна мотивація майбутнього вчителя музики як основа розвитку професійного інтересу	176
--	-----

<i>Теряєва Л.А.</i> Формування методичної компетентності майбутнього вчителя музики як психолого-педагогічна проблема.	181
---	-----

<i>Шеремета М.М.</i> Фактори, що негативно впливають на здоров'язберігання майбутніх соціальних педагогів, та роль вищих навчальних закладів у їх подоланні	187
--	-----

РОЗДІЛ III. СОЦІАЛЬНА ПЕДАГОГІКА ТА ПСИХОЛОГІЯ

<i>Гладун М.А.</i> Особливості дітей молодшого шкільного віку «Z-покоління»	193
--	-----

<i>Дячок Н.В.</i> Навчання в університеті як один з пріоритетів формування успішної соціальної мобільності студентів	200
---	-----

<i>Корнят В.С.</i> Сучасний стан сформованості діагностичних умінь майбутніх соціальних педагогів	206
--	-----

<i>Коханова О.П.</i> Психологічна культура особистості сучасних студентів.	213
---	-----

<i>Лебідь Н.К., Бреус Ю.В.</i> Емпіричне дослідження цілеспрямованої активності студентів	223
--	-----

<i>Терещенко М.В.</i> Подружні зради як наслідок порушень сімейних стосунків	232
---	-----

<i>Чечко Т.М.</i> Соціально-педагогічний супровід дітей дошкільного віку з особливостями психофізичного розвитку	238
---	-----

РОЗДІЛ IV. ФІЛОЛОГІЯ

- Гавриловська-Задорецька М.* Імагологічні аспекти опису молдаван у бессарабському циклі Михайла Коцюбинського 243
- Горохова Т.О.* Текст як засіб організації навчальної діяльності студентів філологічних спеціальностей 249
- Груздьева О.В.* Анімалістичні твори Б. Грінченка та М. Загірної: їх вплив на розвиток дітей дошкільного та молодшого шкільного віку 256
- Лосевич Н.С.* Застосування фразеологічних одиниць англійської мови у медійному дискурсі з точки зору теорії мовленнєвої комунікації 261
- Поклад Т.С.* Лінгвокогнітивні особливості англійських дескрипцій запахів у парфумерному інтернет-дискурсі 266
- Ульяницька М.В.* Чарівна казка як особливий жанр народної творчості (на матеріалі французьких та англійських казок) 273

Шановні колеги, молоді науковці!

Традиційно в стінах Київського університету імені Бориса Грінченка проходить IV Всеукраїнська науково-практична конференція «Дослідження молодих учених у контексті розвитку сучасної науки», в якій беруть участь молоді науковці України.

Як відомо, найбільш потужний потенціал розвитку країни дають саме наукові здобутки молоді. Досвід останніх десятиліть переконливо доводить, що лише ті держави, які приділяють особливу увагу молоді, досягають політичних і економічних успіхів, демонструючи свій сталий розвиток.

Змінюючи якість життя людини, знання стали для сучасної цивілізації високоприбутковим товаром. В інформаційному суспільстві індекс розвитку людського потенціалу, який щорічно визначається ООН як один із факторів розвитку країн, враховує передусім рівень доступу людини до науково-освітніх ресурсів і формування нового знання.

Отже, у новому тисячолітті стратегічні переваги матимуть ті держави і суспільства, які ефективно використовуватимуть інноваційний людський потенціал, носієм якого є молодь.

Особливості розвитку сучасної цивілізації, демократизація та інтелектуалізація суспільства, швидкий розвиток сучасних технологій і підвищення рівня наукомісткості досліджень передбачають створення умов, у яких молоді науковці України зможуть оволодіти сучасними знаннями, виявити прагнення до наукових звершень, продемонструвати інноваційне мислення.

УДК 378.147:811

Руднік Ю.В.,

викладач кафедри іноземних мов і методик їх навчання

Педагогічного інституту

Київського університету імені Бориса Грінченка

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

У статті проаналізовано сучасні підходи до визначення інноваційних технологій навчання іноземних мов, які існують у вітчизняній та зарубіжній методиці; обґрунтовано доцільність їх використання у практиці.

Ключові слова: інновація у навчанні іноземних мов, технологія навчання, інноваційні технології навчання, іноземні мови, структура.

Постановка проблеми та її актуальність. Сучасні тенденції глобалізації та інтеграції світової спільноти неодмінно позначаються на різних аспектах людського буття, не залишається осторонь і освітня сфера. Сьогодні освіта України перебуває у стані організаційного реформування та модернізації. Реалізація нових векторів у галузі освіти потребує застосування інноваційних педагогічних технологій, творчого пошуку нових концепцій, принципів і підходів до освітнього процесу на різних етапах формування особистості.

Національна доктрина розвитку освіти серед пріоритетних напрямів визначає запровадження освітніх інновацій у навчально-виховний процес загальноосвітніх та вищих навчальних закладів. Сьогодні знання іноземних мов є вимогою часу, засобом міжособистісної комунікації та міжкультурного спілкування. У контексті організаційного реформування освіти одне з центральних місць посідає іншомовний сегмент. Ефективне оволодіння іноземними мовами можливе за умови запровадження інноваційних технологій навчання у навчально-виховний процес, які сприяють розвитку комунікативних вмінь, є дієвим засобом мотивації, допомагають розкрити та реалізувати творчі здібності суб'єктів навчання тощо.

Аналіз досліджень і публікацій. Аналіз психолого-педагогічної літератури виявив, що питання інноваційних технологій та їх впровадження в освітню систему досліджувалось багатьма вченими (Л. Биков, В. Верлань, Р. Гуревич, І. Дичківська, М. Жалдак, І. Зязюн, Ю. Дорошенко, Г. Кедрович, О. Коваленко, Т. Коваль,

С. Ковтун, А. Нікуліна, Н. Ничкало, О. Пінаєва, В. Радкевич, Г. Розлуцька, С. Сисоєва, О. Спірін, С. Стеблюк, О. Шапран, В. Шапран, О. Щербак та ін.). Теоретико-методичні засади застосування інноваційних технологій навчання у вищій школі розглядали: В. Беспалько, І. Бім, Б. Блум, О. Вербицький, Ю. Ємельянов, Н. Лаврентьєва, С. Неверкович, І. Нікітін, Л. Петровська, В. Платов, Є. Полат, Дж. Стіл, Б. Чарний, Г. Щедровицький, І. Якиманська та ін.; застосування інноваційних технологій навчання у навчально-виховному процесі загальноосвітніх навчальних закладів досліджували Л. Березівська, Л. Ващенко, Л. Даниленко, Г. Єльнікова, В. Маслов, В. Палмарчук, П. Шемет, Р. Чуйко та ін.

Проблемі застосування інноваційних підходів у навчанні іноземних мов присвячені праці багатьох вітчизняних та зарубіжних педагогів, серед них: В. Гузєєв, В. Кумарин, С. Логачевська, В. Сластьонін, О. Тарнопільський, Л. Подимова, О. Кулькіна, О. Кузисцова, О. Савченко, Ж.-П. Мартан, Г. Баранова, Н. Гез, Б. Лапідус, М. Ляховицький, І. Підласий, Г. Селевко, Н. Мойсеюк та ін.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на те, що питання впровадження інноваційних технологій у навчально-виховний процес вивчається з різних аспектів, проблема застосування інноваційних технологій у навчанні іноземних мов потребує більш детального опрацювання у контексті сучасних освітніх тенденцій, які спрямовані на реалізацію завдання поглибленого вивчення іноземних мов на всіх освітніх рівнях.

Метою статті є вивчення інноваційних технологій навчання іноземних мов, що існують у вітчизняній та зарубіжній методиці, обґрунтування доцільності використання інноваційних технологій у практиці навчання іноземних мов.

Виклад основного матеріалу. Як відомо, термін *інновація* походить від *лат. innovation* – «відновлення», «оновлення», «зміна». У навчальному контексті «інновація» означає створення нових підходів і технологій на основі переосмислення попереднього досвіду і запровадження новітніх досягнень та їх комплексне використання [2]. Таким чином, у педагогіці інновація означає нововведення, що поліпшує хід і результати навчально-виховного процесу.

Інновації у змісті освіти, його парадигмах закономірно потребують відповідного оновлення технологій, що зазвичай розглядаються в теорії як навчальні, виховні й управлінські [14]. Сьогодні

поняття «технологія» використовується у багатьох словосполученнях: «освітня технологія», «педагогічна технологія», «технологія навчання» та має понад три сотні тлумачень залежно від того, як автори визначають структуру й складові освітнього процесу.

Педагогічна технологія є змістовим узагальненням, що може бути представлене трьома аспектами, а саме: *науковим*: педагогічна технологія – складова педагогічної науки, що проектує педагогічні процеси у педагогічних системах; *процесуально-описовим*: опис (алгоритм) процесу, сукупність цілей, змісту, методів і засобів, для досягнення гарантованих результатів, запланованої мети; *процесуально-дійовим*: здійснення технологічного (педагогічного) процесу, функціонування всіх особистісних, інструментальних і методологічних педагогічних засобів [9].

На думку С.О. Сисоевої, «технологія навчання включає сукупність форм, методів, прийомів, методик, засобів, що дозволяють гарантовано досягти запланованого результату. Отже, в цьому контексті форми й методи, засоби та прийоми навчання є тими структурними елементами, з яких конструюється технологія навчання відповідно до цілей і запланованих (бажаних) результатів навчального процесу» [11, 40].

Кожна технологія навчання – це система, структурними елементами якої є: цілі навчання, що є системотворчим її фактором; методи, форми і засоби навчання; етапність засвоєння навчального матеріалу; ступінь досягнення мети навчання. До кожної технології добирається зміст навчання, враховуючи специфіку дисципліни, що вивчається, індивідуальні особливості суб'єктів навчання, етап навчання тощо [5].

Особливої актуальності у сучасній науковій літературі останнім часом набув термін «інноваційна педагогічна технологія», що означає цілеспрямоване, систематичне й послідовне впровадження в практику оригінальних, новаторських способів, прийомів, педагогічних дій і засобів, що охоплюють цілісний навчально-виховний процес від визначення його мети до очікуваних результатів [3, 338].

У педагогічній літературі відомі три типи інноваційних підходів до змін освітніх технологій, які наявні, зокрема, у практиці навчання іноземних мов: *радикальні* – перебудова навчального процесу на основі комп'ютерних технологій (навчання через Інтернет, дистанційне навчання, віртуальні семінари, конференції); *комбінатор-*

ні – поєднання відомих елементів і методів навчання з інноваційними (лекція-діалог); *модифікуючі (удосконалюючі)* – покращення, доповнення технології без певних її змін (наприклад, ділова, рольова гра тощо) [10].

З урахуванням вищезазначеного, інноваційні технології навчання іноземних мов – це оригінальні, новаторські способи, прийоми, педагогічні дії та засоби, що сприяють покращенню та ефективності навчання іноземних мов. Їх структурними елементами є зміст, форми, методи, засоби, прийоми та цілі навчання. Розглянемо, які саме інноваційні технології застосовуються сьогодні у практиці навчання іноземних мов.

Сутність нового компетентісно-діяльнісного підходу до навчання іноземних мов полягає в тому, що відбувається орієнтація на результат навчання, тобто на формування в суб'єктів навчання комплексу компетенцій. Основною метою навчання іноземних мов сьогодні є формування і розвиток комунікативної культури та практичне оволодіння тими, хто навчається, іноземною мовою. Застосування інноваційних технологій навчання іноземних мов дозволяє реалізовувати ці завдання, розвивати уміння і навички спілкування, допомагає встановити емоційний контакт, навчити роботи у групі та в команді.

Сьогодні стали активно розвиватися інноваційні педагогічні технології навчання іноземних мов, такі як: навчання в співробітництві, ігрові технології, проблемне навчання, проєктні технології, модульні технології, інтерактивні технології, комп'ютерні технології, технології інтенсивного навчання, інформаційні технології, технології дистанційного навчання, тренінгові системи навчання та ін.

Перші спроби використання різних машин у процесі викладання іноземних мов з'явилися на початку ХХ ст. [4]. Сьогодні інформаційні технології, що включають мультимедійні технології – сукупність відео, аудіо та інших засобів відображення інформації, що інтегровані в інтерактивному програмному середовищі, набули широкого використання. Їх запровадження дозволяє задіяти майже усі органи чуття, скоротити час на навчання, підвищити мотивацію та надати можливість краще запам'ятати поданий матеріал. Завдяки використанню мультимедійних засобів у навчанні іноземних мов суб'єкти навчання відпрацьовують усі аспекти мови, процес викладання переходить на якісно новий рівень, адже використання новітніх інформаційних

технологій дозволяє змодельовати ситуації реального, природного спілкування. Так, серед можливостей інформаційних технологій, зокрема інтернет-технологій, зустрічаємо: підкастинг (автентичний, викладацький, студентський), блог (скорочено від *weblog*), електронні бібліотеки, електронні енциклопедії, електронні підручники і т. д.

Метод проектів як один із шляхів інтенсифікації навчання був запропонований на початку XX ст. американським педагогом У. Кілпатріком, згідно з теорією якого надання учням можливості для самостійного отримання знань у процесі вирішення практичних завдань та проблем, які спонукали до пошуку необхідної інформації у різних наукових джерелах, було головною метою цього методу, а завданням педагога є корегування діяльності учнів та їх консультування. Метод проектів є однією з педагогічних технологій, що застосовуються для побудови процесу навчання, спрямованого на активізацію діяльності суб'єктів навчально-виховного процесу відповідно до їх інтересів у одержанні певних знань і відчутного теоретичного і практичного результату. Метод проектів є системою навчання, яка містить практичні завдання (проекти), що поступово ускладнюються. У контексті навчання іноземних мов його можна визначити як комплекс вправ або завдань, які передбачають організовану, тривалу і значущу для студентів самостійну дослідну діяльність іноземною мовою, яка виконується як в аудиторії, так і в поза аудиторний час [1].

Ще однією інноваційною технологією, яка застосовується у навчанні іноземних мов, є інтерактивне навчання, вид навчально-пізнавальної діяльності, який реалізується у формі діалогу, з неперервним коригуванням змісту навчання за результатами аналізу діяльності суб'єкта навчання. Метою застосування інтерактивних методів у навчанні іноземних мов є створення таких умов, у яких суб'єкти навчання взаємодіють між собою. Форми роботи за цією технологією включають індивідуальну, парну, групову та роботу в команді. Серед парних і групових форм роботи найбільш відомі: внутрішні (зовнішні) кола (*inside/outside circles*); мозковий штурм (*brainstorm*); читання зигзагом (*jigsaw reading*); обмін думками (*think-pair-share*); мереживна пилка, парні інтерв'ю (*pair-interviews*), метод кейс-стаді (*Case study*).

Одна із найвідоміших інтерактивних методик, яка набула популярності у Великобританії, США, Німеччині, Данії та інших

країнах, стала *Case study* (кейс-метод, метод аналізу ситуацій), яка вперше була застосована у 1910 р. у Гарвардській бізнес-школі, відомій своїми інноваціями. В Україні вона набула поширення лише у кінці XX ст. Сутність методу полягає у використанні конкретних випадків (ситуацій, історій, текстів, які називаються «кейсом») для спільного аналізу, обговорення та вироблення рішень студентами з певного розділу навчальної дисципліни [8].

В основі ігрових інтерактивних технологій лежить ігрове моделювання, яке передбачає вирішення проблем, пов'язаних з професійною діяльністю, кар'єрою, людськими взаємовідносинами. До ігрових моделей належать: рольові та ділові навчальні ігри. Одним із найпоширеніших методів ігрового навчання у структурі інтерактивних технологій навчання став тренінг. Навчальний тренінг є різновидом навчальної гри, метою якого є відпрацювання і засвоєння поведінкових навичок, ідей, необхідних для виконання конкретного виду діяльності [6].

Крім вище зазначених інноваційних технологій навчання іноземних мов, детальнішого розгляду потребують технології, які широко використовуються у світі і мають на сьогодні позитивні результати, серед них, зокрема: білінгвальне навчання, імперсійне навчання, предметно-мовне інтегроване навчання (CLIL – Content and language integrated learning).

В Україні педагогічні дослідження білінгвальної освіти з'явилися нещодавно. Їх поява спричинена тим, що, починаючи з 90-х років XX ст., нові соціально-економічні реалії, прагнення інтеграції в європейський простір викликали цілу хвилю досліджень, присвячених проблемам формування фахівця-білінгва, а також вивченню зарубіжного досвіду білінгвального навчання та можливостей перенесення такого досвіду на вітчизняну систему освіти, його адаптації з урахуванням наявних соціокультурних умов (А.М. Гусак, Ф.А. Моїсєєва) [12].

Переважає більшість європейських країн може дозволити собі білінгвальну освіту, яка полягає в тому, що серія предметів викладається та вивчається іноземною мовою. Такий підхід застосовують у Голландії, Німеччині, Франції, скандинавських та деяких інших країнах Європи. Зокрема, білінгвальна освіта залишається найважливішою частиною програми Ради Європи "Citizenship and Language learning in Europe" [13].

Термін *імерсія* (означає «занурення» в мовне середовище) було застосовано з метою характеристики інтенсивних мовних програм для військ США, яких направляли за кордон під час другої світової війни. У 60-х роках XX ст. поняття *імерсійна освіта* стали застосовувати для характеристики нової форми двомовної освіти.

Цей різновид навчання розглядається як поглиблене навчання іноземної мови з суттєвим розширенням змісту навчання за рахунок предметного матеріалу; опанування здатності вільно спілкуватися вивчуваною мовою в межах предметного матеріалу; опанування фактологічного предметного матеріалу з використанням іноземної мови як засобу навчання, опанування здатності викладу такого матеріалу засобами іноземної мови [7].

Термін *Content and Language Integrated Learning (CLIL)* (предметно-мовне інтегроване навчання) був запропонований у 1994 р. Девідом Маршем, дослідником у галузі багатомовної освіти, для позначення методики навчання загальноосвітніх предметів (або окремих розділів) іноземною мовою.

Предметно-мовне інтегроване навчання – це дидактична методика, що дозволяє формувати у тих, хто навчається, лінгвістичну і комунікативну компетенції іноземної мови у тому ж навчальному контексті, в якому у них відбувається формування загальних знань та умінь.

З точки зору практичної реалізації предметно-мовного навчання в українських ВНЗ слід виокремити принципи і форми організації такого заняття: рівноцінне навчання та спілкування іноземною мовою; вибір навчального предмета та мови, якою здійснюватиметься навчання; використання та опрацювання всіх видів мовленнєвих навичок: читання, аудіювання, письма та говоріння.

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок. У зв'язку з сучасними тенденціями розвитку освіти, зокрема в умовах компетентісно-діяльнісного підходу, запровадження інноваційних технологій навчання іноземних мов є вимогою часу і одним із пріоритетних напрямів реформування іншомовного сегмента освіти, що спричинює пошук нових форм і методів навчання, сприяє результативності формування комунікативної компетенції, підвищенню мотивації, розкриттю творчого потенціалу, покращенню організації роботи у групах і колективі, дозволяє посилити міжпредметні зв'язки та забезпечує інтегрованість курсів.

Подальші розвідки щодо впровадження інноваційних технологій навчання іноземних мов вбачаємо в аналізі та уточненні структурних компонентів інноваційних технологій навчання іноземних мов.

Джерела

1. Арванітопуло Е.Г. Реалізація проектної методики навчання іншомовного спілкування в середній школі / Е.Г. Арванітопуло // Іноземні мови. – 2005. – № 4. – С. 3–11.
2. Гончаренко С. Український педагогічний словник / С. Гончаренко. – К.: Либідь, 1997. – 376 с.
3. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології / І.М. Дичківська. – К.: Академвидав, 2004. – С. 338–339.
4. Кашук М.Г. Особливості використання інноваційних методик у процесі навчання іноземної мови / М.Г. Кашук [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ito.vspu.net/upload/zbirniku/imad/z_30/r5/osoblivosti_vucorustania_inovacinuh.pdf
5. Коваль Т.І. Інтерактивні технології навчання іноземних мов у вищих навчальних закладах / Т.І. Коваль [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/viewFile/546/451>
6. Козак Л.В. Застосування педагогічних інновацій в технології навчального процесу у вищій школі / Л.В. Козак [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://elibrary.kubg.edu.ua/530/1/L_Kozak_ZPIVSHK.pdf
7. Нікольська Н. Імерсійна освіта як форма навчального процесу у школах Об'єднаного Королівства Великої Британії та Північної Ірландії / Н. Нікольська [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://biblos.iid.gov.ua/download.php?file_id=347
8. Омельченко Я.Є. Інтерактивні методи навчання у викладанні англійської мови студентами гуманітарних дисциплін / Я.Є. Омельченко [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://virtkafedra.ucoz.ua/el_gurnal/pages/vyp11/1/Omelchenko.pdf
9. Педагогічні технології у неперервній професійній освіті: [моногр.] / С.О. Сисоєва та ін.; за ред. С.О. Сисоєвої. – К.: Віпол, 2001. – 502 с.
10. Полат Е.С. Современные педагогические и информационные технологии в системе образования / Е.С. Полат, М.Ю. Бухаркина. – М.: Академия, 2008. – 16 с.
11. Сисоєва С.О. Інтерактивні технології навчання дорослих: навч.-метод. посіб. / С.О. Сисоєва; НАПН України, Ін-т педагогічної освіти і освіти дорослих. – К.: ВД «ЕКМО», 2011. – 320 с.
12. Ситняківська С.М. Білінгвальне навчання як інноваційна технологія підготовки фахівців із соціальної педагогіки / С.М. Ситняківська [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eprints.zu.edu.ua/10428/>

13. Тадеєва М. Білінгвізм в мовній освіті європейських країн : досягнення і проблеми / М. Тадеєва [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/879/1/Tadeeva.pdf>

14. Филипова Л.Я. Развитие украинского высшего образования информационно-документного профиля в контексте проектов ЮНЕСКО / Л.Я. Филипова // Информційна освіта та професійно-комунікативні технології ХХІ ст. : зб. матер. Міжнар. наук.-практ. конф. – Одеса, 2008.

В статье проанализированы современные подходы к определению инновационных технологий обучения иностранных языков, которые существуют в отечественной и зарубежной методиках; обоснована целесообразность их использования в практике.

Ключевые слова: инновация в обучении иностранных языков, технология обучения, инновационные технологии обучения, иностранные языки, структура.

The article analyzes contemporary approaches to the definition of foreign languages innovative education technologies that exist in national and foreign methodology; proves the expediency of their use in practice.

Key words: innovation in foreign languages studying, education technology, innovative education technologies, foreign languages, structure.

УДК 316.422:911.373(477)

Середюк С.В.,

студентка V курсу

Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського

«ВЕЛИКА РЕФОРМА 1861 РОКУ»

ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ПОДІЛЬСЬКЕ СЕЛЯНСТВО

У статті проаналізовано процес проведення селянської реформи 1861 р. на Поділлі. Системно досліджено українське селянство Поділля як природну соціальну спільноту, що посідала особливе місце в суспільному житті Правобережної України. Висвітлено проведення реформи та вплив викликаних нею нововведень на зміну менталітету селянства, його характеру та соціальної поведінки.

Ключові слова: реформа, Поділля, селяни, маніфест, Положення.

Однією з вузлових проблем вітчизняної історії була і залишається реформа 1861 р. – переломна подія в історії ХІХ ст., актуальність вивчення якої поглиблюється потребою сучасного дослідження таких пов'язаних з нею питань, як становлення українського селянства в нових капіталістичних умовах, його ментальність, розвиток селянського господарювання та самоврядування. Бібліографія цієї теми величезна. Як приклад, відзначимо творчий доробок Й. Ролле. Світ подільського селянина, його культуру і побут вивчали і польські дослідники ХІХ ст. Вагомий внесок у вивчення цієї теми здійснив подільський історик, краєзнавець, статист В. Гульдман. Його праці, особливо «Подільська губернія. Досвід географічно-статистичного опису» та «Населені місця Подільської губернії», містять етнографічну та статистичну інформацію про ХІХ ст.

Мета цього дослідження простежити і проаналізувати проведення селянської реформи 1861 р. на Поділлі, з'ясувати її регіональні особливості та виявити їх причини.

Поділля разом з іншими губерніями Правобережної України посідало особливе місце в Російській імперії. Відомо, що кріпосні селяни становили тут 59,54 % усього населення країни, тому проведення реформи 1861 р. мало виразні регіональні особливості [14] й здійснювалося за особливими правилами [10, 359] відповідно до «Місцевого положення» [4].

Перше повідомлення про Маніфест 19 лютого 1861 р. було отримано в Кам'янець-Подільському 6 березня, а 9 березня губернатор розіслав до земських справників і станових приставів спеціальний циркуляр про порядок його оголошення. 12 березня в Кам'янець-Подільський із надзвичайними повноваженнями від царя прибув флігель-ад'ютант барон Корф, який доставив Маніфест і Положення. Документ було оголошено 13 березня 1861 р. у міському соборі у присутності губернатора Р.І. Брауншвейга [6]. Проте повний пакет законодавчих актів був доставлений фельд'єгером лише 22 березня 1861 р. [1, арк. 5].

Права, оголошені в Маніфесті, викликали незадоволення серед селян, що призвело до селянських повстань. Так, лише у квітні-травні 1861 р. заворушення на Поділлі охопили 11 повітів, 159 сіл, в яких проживало до 80 тисяч населення. На Брацлавщині масові виступи спостерігалися у 25 селах, де мешкало 13 тисяч душ [15, 137]. З червня по грудень того ж року військам довелося брати